

PSIHIJATRIJSKI POREMEĆAJI VEZANI ZA UPOTREBU MARIHUANE

Problemi u školi, na poslu, u saobraćaju

Izraženi socijalni problemi, fizički i psihički poremećaji (depresivna stanja, panična i paranoidna stanja,...)

Ovisnost o kanabisu

Kanabisom indukovani afektivni poremećaji (amitivacioni sindrom, depresivna stanja, osjećaji praznine)

Poremećaji percepcije

Intoksikacije sa delirijumom

Psihotični poremećaji sa sumanotostima

Psihotični poremećaji sa halucinacijama

Anksiozni poremećaji

Nespecifični poremećaji

Posljedice upotrebe i zloupotrebe nisu iste kod svakog čovjeka. Efekti zavise od količine, koncentracije kanabinola, od tipa marihuana i količine THC-a u njoj, da li se uzima pušenjem ili jelom, od iskustva ili od očekivanja, od opšteg tjelesnog stanja, karaktera ličnosti, raspoloženja i ambijenta.

Marihuana obično pojačava već postojeće duševno stanje. Neko ko je tužan, nakon uzimanja marihuana postaje još tužniji i neraspoloženiji. Onaj ko je raspoložen, postat će još veseliji i razdraganiji. Dakle, efekat marihuana zavisi i od spoljnih okolnosti ali i od duševnog stanja osobe.

U posljednje vrijeme sve više u praksi susrećemo klijente koji usljed dugotrajne konzumacije marihuane imaju specifične psihopatološke poremećaje kao što je depersonalizacija (poremećaj sopstvenog identiteta ...nisam onaj kao prije... nešto će mi se desiti...) i derealizacije - osjećaj da se okolina mijenja i da djeluje ugrožavajuće. Također, učestale su pojave straha sa paranoidnim mislima (strah od progaranja) ili pak panična stanja (strah od infarkta, moždanog udara, nečeg akutnog...) Specifični su i felšbekovi (flashbacks) koji se manifestuju kao izmjene stanja svijesti i opažanja u kojima se pojedine scene i doživljaji pod uticajem marihuana ponavljaju u stanjima bez njenog uticaja, kao sjećanja koja su sada aktuelna i na isti način ih doživljava.

PATOFIZIOLOŠKI POREMEĆAJI

Kardiovaskularni afekti - kanabis povećava broj srčanih otkucaja. To može da traje od nekoliko minuta do sat vremena, nekada tri. Mijenja se krvni pritisak. Oštećenje imuniteta - ustanovljeno je da THC izaziva promjene u ćelijskom metabolizmu i sintezi DNK. Pušači kanabisa imaju mutacione promjene u diobi ćelija pa i u vezi s tim kancerogeni potencijal. Nakon duže upotrebe kanabisa povećava se rizik za maligne tumore u plućima i organima za varenje. Javljaju se mutacije limfocita. Hronična upotreba marihuana oštećuje funkcije disajnih puteva i dovodi do hroničnog bronhitisa. Reproductivni sistem - klinička istraživanja pokazuju da je kod muškaraca koji koriste duže vremena marihuana, smanjena produkcija testosterona i povećava se rizik od karcinoma prostate. Kod žena se dešavaju hormonalni poremećaji u regulaciji sazrijevanja jajnih ćelija. Zatim, dešavaju se prijevremeni porodaji a kod

bebe smanjena težina, niži rast i smanjen obim glave. Majke koje doje a puše marihuana, preko mlijeka prenose THC u dječiji organizam. Smrtnost - nema uvjerljivih dokaza o smrtnom trovanju marihuanom. Ali zato razara interesovanje čovjeka za svakodnevnicom i tokom vremena ga udaljava od realnosti.

OVISNOST

PSIHIČKA I FIZIČKA

Kod svakog novog uzimanja droge, pojedinac kaže ..ma neću više, još ovaj put... i opet ponovi. Nije dovoljno jak da se odupre prijateljima, da odlučno kaže ne. Ipak, za sebe smatra da može prestati kad hoće, da nije ovisan, da ga može orasploditi i nešto drugo. Ali ne prestaje. Zapravo ne želi. Stvorila se jaka veza između osobe i stvari ...supstance koja mu daje ugodu koju očekuje, trenutno, odmah, dostupno, poznato, provjereno. Počinju izostanci sa nastvave, neprimjereno ponašanje, kršenje pravila. Uočava pojedinac to, ali i dalje vjeruje da nije ovisan. Ni jedna zabava ne prolazi bez marihuana, ni jedan izlazak čak. Bez nadzora odrle osobe ili osobe koja treba da vidi taj problem kod svog bližnjeg - postaje stil življenja. Ukoliko pokuša da ne uzima, da prestane jer uviđa da je ovisnost uzela kontrolu nad njim, da čini i krivična djela da bi došao do novca - dešava se apstinecijalna kriza u smislu nervoze, drhtanja ruku pa i tijela, strah, panica, halucinacije, paranoja. Ukoliko tada NE DOĐE na liječenje, uzima jaču drogue. Pije alkohol za početak. Nastavlja brzo sa heroinom, pa amfetaminima i različitim tabletama. Sve se nadovezuje na marihuana. Marihuana je samo početak i zato smo na slici objasnili da se sve druge ovisnosti "samo okače" na marihuana, jer je osoba dovoljno labilna da joj treba još i jača droga da bi postigla efekat ugone. Produbljuje se problem. Ovisnost uzima svoj danak. Dolazi do psihofizičkog propadanja ličnosti. Ne funkcioniše osoba ni na drogama ni bez droga. Ali i dalje je sav svijet droga.

LIJEČENJE

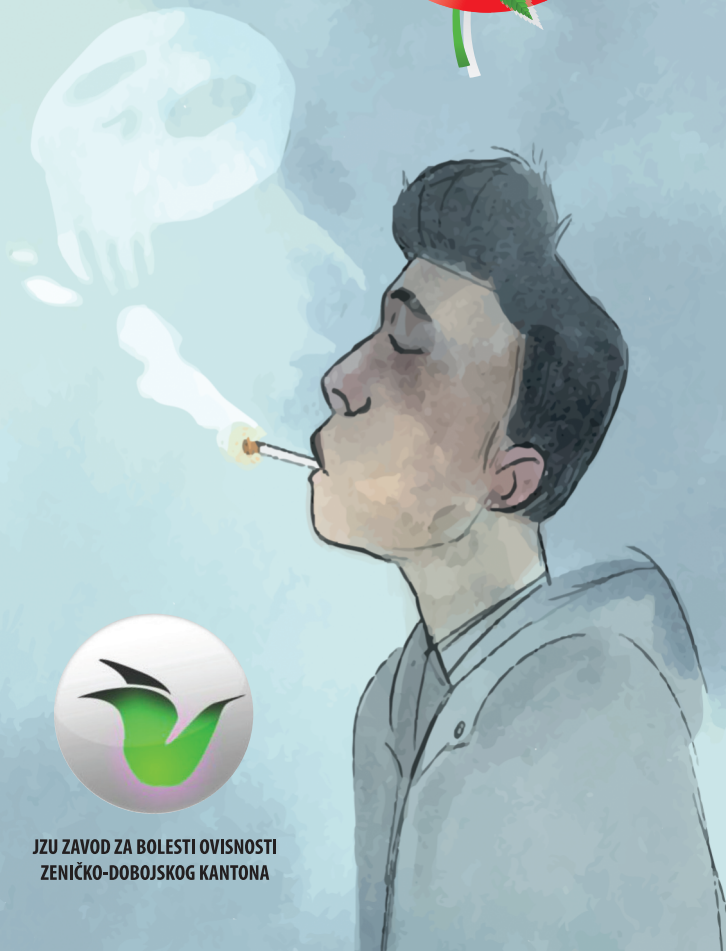
Priznati ovisnost, doći u ustanovu i započeti liječenje je težak i velik korak u životu. Najčešće se pojedinci javljaju na liječenje kada su sasvim nefunkcionalni i izgubljeni. Pa čak i sa izgubljenim porodicama. Uključuju na tretman - medikamentozni, paralelno sa psihoterapijom. Liječenje podrazumijeva i promjenu okoline, društva, stila življenja i stečenih navika. Pojedinac gradi život na neki način iz početka. U tome veliki značaj ima i njegova porodica, sa kojom se također radi određena suportivna terapija i savjetovanje. Process liječenja nije jednostavan. Liječenje može dugo da traje. Preuzmite odgovornost za sebe koji ste ovisnik, roditelji za sebe. Ozbiljnost olakšava svima ovaj proces odvikavanja. Najvažnije je da se ovisnost liječi!

antidroga

telefon: 032/244-544

www.zedo-ovisnost.ba

MARIHUANA ZANEMARENA DROGA?

JZU ZAVOD ZA BOLESTI OVISNOSTI
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

ZA POČETAK!

DA LI PRIMIJEĆUJEMO OVE LEGALNE SUPSTANICE I KOLIKO IH NEKO KONZUMIRA? SVI MOŽEMO DA RAZMISLIMO ZA SEBE! DA, I ONE STVARAJU OVISNOST

kafa (kofein)

duhan (nikotin)

alkohol (etanol)

U OVOJ AFISI PIŠEMO O ILEGALNOJ DROGI, MARIHUANI. MARIHUANA JE ILEGALNA DROGA. MARIHUANA JE NAJRAŠIRENIJA ILEGALNA DROGA NA SVIJETU. OVISNOST SE RAZVIJA O MARIHUANI.

ŠTA JE TO MARIHUANA?

BILJKA - indijska konoplja je ta opasna biljka o kojoj često čujemo informacije u medijima sl.1. Proizvodi indijske konoplje su kanabinoidi koji u sebi imaju aktivni sastojak kanabinol (tetrahidrokanabinol THC). Marihuana (lišće i cvijet konoplje, isječen, samljeven i sasušen) sl.2. Hašiš (smola iz cvjetova ženske biljke konoplje, 1kg hašiša = 600kg konoplje) sl. 3. Hašišulje sl. 4.

sl. 1 (indijska konoplja)

sl. 2 (marihuana)

sl. 3 (hašiš)

sl. 4 (hašišulje)

Ovako sve počinje i zato se za marihuanu kaže da je

“zlo svih zaala”

POSTOJE RAZNI TERMINI, ŽARGONI ZA MARIHUANU:

Trava	Vutra
Sheet	Gras
Weed	Zelenilo
Grass	Žiža
Reefer	Marica
Hemp	Gandža
Rope	Pljuga
Tea	Džoint
Mary Jane	Pot, makonha-džamba
Gage	Dagga, kif, ma

NAČIN UZIMANJA

Pušenje (zavijanje cigare, water piper, nargile)
Žvakanje, i kao hrana, kolač

TRAJANJE DEJSTVA:

Nekoliko minuta, pik za 30 min, obično 2-4 ali i 5-12-h

KAKO IZGLEDA OSOBA KOJA UZIMA MARIHUANU?

- Crvene oči, široke zjenice
- Lako otečeni kapci
- Usta suha i ljepljiva (oblizivanje, grimase)
- Osmijeh ("sjeme kikota" smijeh na besmislene i neprikladne povode)
- Miris zapaljene trave ili kanapa
- Govorljivost, bezbrižnost, kasnije razdražljivost
- Podrhtavanje prstiju

ZAŠTO MLADI POČINJU UZIMATI DROGU - NAJČEŠĆE JE TO PRVO MARIHUANA

Radoznalost	Da bi pokazali nezavisnost
Pritisak okoline	Izraz pobune
Uticaj vršnjaka	Zbog gubitka
Zbog manjka samopoštovanja	Zbog dugotrajne bolesti u porodici
Neinformisanost (neznanje)	Problem u školi
Želja za bjekstvom	Veliki zahtjevi roditelja
Odgovor na alkoholizam ili probleme (u kući)	Porodični problem

NAJČEŠĆI PERIOD POČETKA UZIMANJA

Pubertet i adolescencija

ZAŠTO TADA?

Postavljaju se pitanja: kakav sam ja, kakav si ti, ko sam ja - traganje za sobom - stvaranje identiteta

ZAŠTO NEKO UZIMA A NEKO NE?

Zavis od: ličnosti pojedinca, njegove porodice i grupe vršnjaka sa kojom je u kontaktu (da li je tu prisutna droga ili ne, dostupna ili ne)

MEHANIZAM DJELOVANJA MARIHUANE

Kada osoba puši marihuanu aktivira se psihoaktivna supstanca THC, putuje do mozga, tačnije do kanabinoidnih receptora. Aktivnost THC-a na području tih dijelova mozga dovodi do oštećenja memorije, diskoordinacije pokreta i gubitka ravnoteže i oštećenje motorne koordinacije.

FIZIOLOŠKI EFEKTI

1. Crvenilo konjunktiva i beonjača
2. Povećan apetit
3. Suhoća usta
4. Ubrzan rad srca

PSIHOLOŠKI EFEKTI

1. Podrhtavanje prstiju, glad za slatkijima, izmjene čula sluha, vida i dodira
2. Euforija, uznemirenost
3. Anksioznost
4. Smanjenje sposobnosti za rasuđivanje
5. Otušivanje, povlačenje od društva
6. Oslabljeno rasuđivanje
7. Usporeno vrijeme reagovanja
8. Oslabljen pažnja
9. Vidne i slušne halucinacije
10. Prijeteće halucinacije
11. Doživljaj promjene sopstvene ličnosti
12. Smetnje u ličnom funkcionisanju